

מ[ס] יפה בפרשה

נקודות להתעלות בפרשה ובמוצאים, על פי וצאים מכולל הר"ן

פרשת כי תבוא – אלול ג'

גליון מספר 12

'תשובה מאהבה'

[א] היסוד של האהבה ביום הדין.

דיברנו בשבוע שעבר על הענין המיוחד של אהבת ה' שיש בחודש הזה, שהוא חודש של 'אני לדודי', מלשון ידידות ורעות. וכמו שהזכרנו שזה יסוד של כל האידישקייט, שמתעסקים עם אבא אוהב, שכל מה שמצווה אותנו זה מתוך חיבה ואהבה ודאגה אלינו.

וגם יום הדין הוא חלוק לגמרי בין ישראל לגויים, ר"ה זה אכן יום של דין קשה לכל באי עולם, שכולם עוברין לפניו כבני מרון, "ועל המדינות בו ייאמר – איזו לחרב וכו', אבל ישראל זה מערכת אחרת לגמרי.

וכמו ראש ישיבה, שכמה בחורים בישיבתו התנהגו שלא כראוי, והוא קורא להם אליו לשיחה פרטית, וביניהם נמצא גם הבן שלו, הרי בודאי שהיחס לבן הוא אחר לגמרי.. וכך הקב"ה קורא לנו לדין, ואנחנו לוקחים שופר ותוקעים, ומעוררים את הזכרון מי זה האבא שלנו, איזה אהבה שהוא גילה לה', ואח"כ בזכרונות מזכירים את האהבה, "על כן המו מעי לו", כל זה מעורר רחמים גדולים על ישראל.

ולכן כתוב על ישראל שהם בטוחים בדין, לובשים לבנים ומסתפרים, כי בטוחים בדין. הרי אנחנו בנים. **(אבל** מאידך צריך לזכור את הפסוק "אם אב אני איה כבודי", כשהקב"ה משפיע עלינו כזו אהבה הוא מצפה שנתנהג בהתאם, וענין זה צריך ביאור לעצמו).

[ב] ה'פשפש הקטן' של עבודת ה'.

ויש בזה ענין חשוב, שמבואר בתנא דבי אליהו [פרשה ט"ז] וכך איתא שם: "מה ישראל דומין בעולם הזה לפני אביהן שבשמים - למלך בשר ודם שיש לו בנים ועבדים הרבה, עמד ובנה בתים הרבה ופלטירין הרבה ומישרין הרבה שאין להן סוף", המלך בנה 'קריה גדולה' של ארמונות ושטחים עצומים.. אבל הוא רצה לבדוק מי אוהב אותו ומי רק ירא ממנו, מה עשה - "עמד ובנה חצר שהיא ארבע אמות על ארבע אמות.. ועשה לו פשפש קטן שהוא יוצא למישרים גדולים להקביל פניו של מלך", המלך נמצא בתוך הפלטירין הגדולים, והוא בודק את הבנים והעבדים, מי יכנס בפשפש הקטן להקביל את פניו. **"האוהב וירא מן המלך - מצער גופו ויוצא בפשפש שהוא יוצא למישרים גדולים להקביל פניו של מלך,** והירא ממנו ואינו אוהבו עומד בחצר ובמבוי".

וזה משל לעבודת ה' כמבו' שם, אלא שצריך להבין על מה מדובר בנמשל, אם מדובר על מצוות ועבירות, הרי זה גם הירא מקיים? אלא ודאי שלא מדובר על דברים שאסורים מעיקר הדין, אלא דברים שאפשר 'להסתדר עם ההלכה', אבל מי שאוהב את הקב"ה מבין שכאלו דברים לא עושים. (כמו אמא שאומרת לילד 'תאסוף את כל הצעצועים מהרצפה', והילד עומד ועושה חשבון – נכון יש עוד לכלוכים, אבל אמא אמרה דווקא צעצועים..)

וכתוב כאן שהדברים האלו זה 'פשפש קטן' שקשה להדחק בו, ומה ידחוף את האדם? רק אהבת ה'!! **וכך** כתוב גם בספרי על הפסוק 'ואהבת את ה' אלקיך – עשה מאהבה', והספרי מסביר למה צריך גם יראה וגם אהבה, "יש לך אדם שהוא מתירא מחברו, כשהוא מטריחו - מניחו והולך לו". ליראה יש גבול, אבל לא לאהבה.. כשאדם אוהב מישהו, הוא יכול לעבוד קשה בלי להרגיש, אדם עובד שמונה שעות כל יום, בשעה שרוב הכסף הולך לילדים, וכשהם מתחתנים הוא הופך את העולם לחתן אותם.. יבוא אליו

מישהו ויציע לו לחתן עוד חתן נזקק, הוא יענה לו בכנות 'אין לי אפשרות', איך הוא יכל עד עכשיו? כי כשאוהבים זה משהו אחר!

והרי ידועים דברי הזוהר: "אילו ידעין בני נשא רחמותא דרחים קב"ה לישראל, **הוּו שאגין ככפירא למרדף אבתריה**", דהיינו שהיו משקיעים מאמצים כמו אריה בשביל לרדוף אחריו. כי כשיודעים את האהבה הגדולה זה נותן לנו כוחות גדולים.

וכשמגיעים זמנים שיותר קשה ללמוד, שישי שבת, בין הזמנים, טרדות וכו', מי הוא זה שמצליח לשבת וללמוד – מי שאוהב את הקב"ה! מי שמחפש תירוצים יוכל למצוא תמיד תירוצים מצויינים, אבל מי שיש לו אהבה הוא לא מחפש תירוצים, הוא רק מחפש איך יוכל להשיג את אשר אהבה נפשו..

ג] עבודת ה' ברמה אחרת ע"י אהבת ה'.

וכאן נגיע לעוד יסוד חשוב ונפלא שכתוב בגר"א, על הגמ' במסכת בכורות [ח:], שמספרת שם הגמ' על הויכוחים של ר' יהושע וסבי דבי אתונא, ואחד השאלות ששאלו אותו, "ההוא גברא דאזיל ובעי אתתא ולא יהבו ליה, מאי חזי ליה דאזיל היכא דמדלו מיניה?" דהיינו אם אדם הולך לחפש שידוך ולא רצו אותו, הרי שאם הוא ילך לשידוך יותר מיוחס ק"ו שלא רצו אותו. מה עשה ר' יהושע: "שקל סיכתא (מסמר) דצה לתתאי (למטה בכותל) - לא עאל. לעילאי - עאל. אמר האי נמי מיתרמי בת מזליה".

והפירוש לפי פשוטו, שבא לענות להם ששידוך תלוי במזל של האדם, ולכן יתכן שאדם מציעים לו שידוך גרוע ולא רוצים אותו, אבל שידוך יותר טוב כן רוצה אותו כי היא בת מזלו.

אבל הגר"א מסביר את עומק הענין, שסבי דבי אתונא טענו, הרי הקב"ה הלך לשעיר שאל את עשו אם הם רוצים את התורה, והם לא הסכימו, וכך בני ישמעאל, ובסוף הוא הלך לישראל והם הסכימו, מה זה מראה? שהם פחות טובים!

מה ענה להם ר' יהושע? שהסיבה שהיתד לא נכנס - בגלל שאין חור, דהיינו שבני עשו וישמעאל לא הסכימו כי הם פגומים, אבל ישראל הם כב' 'בני מזליה' של הקב"ה, ולכן הם התאימו לקבלת התורה.

וכאן מוסיף הגר"א את היסוד לכל עבודת ה', אומר הגר"א שאדם עובד את הקב"ה ברמה נמוכה אז זה קשה לו, ואז הוא פחות מצליח, אבל אם הוא עובד בחשק וברוממות, אז הוא מצליח יותר!!

וזה פתרון נפלא למצבים כאלו שאדם לומד בלי חשק ובלי כח, והרבה פעמים זה מגיע מחמת שהוא לומד רק מה שחייב, אבל מי שמוסיף מעבר למחוייב, מגיע לפני הסדר, נשאר בצהרים, פתאום הוא מקבל חשק עצום בלימוד, וזה משפיע לו על כל היום.

וכך בכל עבודת ה', כשמוסיפים מה שלא חייבים, זה נותן רוממות גם במה שחייבים.

ידוע הסיפור על ר' יוחנן שהיה חברותא של ריש לקיש, ויום אחד ריש לקיש נפטר, ור' יוחנן יצא מדעתו מרוב הצער הנורא, היה לו את כל האפשרויות להמשיך ללמוד עם שאר החכמים, אבל הוא לא יכל להכיל דרגה יותר נמוכה בעבודת ה', עד שביקשו עליו רחמים ונפטר..

וזה גם הענין של תשובה - לשוב לה' ית', לעזוב את הדרגה הנמוכה שאנחנו אוחזים בה ולעלות לרמה יותר גבוהה. כשאדם יתרומם יותר, הרבה מהנפילות כבר מאליהם לא יהיו שייכים.

וזה מצוה חיובית שהקב"ה מצוה אותנו כל יום "ואהבת את ה' אלקיך וגו'". וכל אחד יכול לקבל שייכות לזה. כמו שהמסילת ישרים אומר שאם אדם יתבונן בטובות שהקב"ה מטיב עמו, מאליו יכנס בלבו אהבה גדולה אליו.

נעמי הוציא 08-6142026 ואח"כ 2 [ואציט אהא 62 / 60] (תעמאת א: הכנסת העליון המקום לה אצ דעת העורק בלמד)